

aby ještě žádný výsledek nebyl způsoben, který by snad tvořil skutkovou podstatu některého jiného činu trestného, neboť pak by přičítání a trestání aspoň ohledně tohoto posledního jednání místo mělo.

III. Pokus v trestním právu důchodkovém:

Pokus důchodkového přestupku záleží v jednání neb opomenutí, které se jako počátek spáchání přestupku důchodkového neb jako ony přípravy jeví, jichž jest třeba, aby přestupek důchodkový, nenastoupí-li vnější překážka, byl dokonán, které však pro nastoupení vnější překážky, pro náhodu neb nemohoucnost pachatelovu k dokonání přestupku nevedly. Pokus však jest jen při těch přestupcích trestným, při kterých to zákon výslovně nařídil, a jen potud, pokud nedokonání přestupku nezávisí na vůli pachatelově neb náhodě, nýbrž na ostražitosti orgánů důchodkových neb působení osob třetích k zamezení přestupku směřujícím (§ 18 trest. z. důch.). Z ustanovení § 18 podávají se tedy tyto odchýlky od pojmových ustanovení o pokusu v zákoně trestním obsažených:

1. Pojem pokusu ve smyslu tr. zák. důchodkového rozšířen jest na celou řadu dalších jednání, obzvláště na jednání přípravná, jest tedy obsáhlejší, než v zákoně trestním, neboť trestní zákon důchodkový prohláší za pokus nejen počátek provádění přestupku důchodkového, jak toho žádá obecná doktrína práva trestního a též § 8 tr. z., nýbrž i přípravování se ku provedení přestupku.

2. S druhé strany jest dle rak. z. tr. pokus i tehda trestným, zakládá-li se nedokonání v náhodě, kdežto dle zák. trestního důchodkového nikoliv. Rozumí se ovšem samo sebou, že pokus jest možný jen při důchodkových přestupcích dolosních (sr. Blonski »Strafges. über Gef.-Übertret.« Manzovo vyd. 1893 str. 11. a 12.).

Trestnost pokusu jest tím menší, čím vzdálenější jest od dokonání, neb čím méně nebezpečným, méně způsobilým neb méně účinným je jednání neb užitý prostředek vůbec neb za zvláštních okolností, za kterých přestupek spáchán býti měl (§ 93).

Přípřežnictví.

I. Pojem.

V určitých případech nastává občanům zákonná povinnost poskytnouti přípřež, t. j. dodatí potahy a povozy, kterých potřebují orgánové státní k jistým účelům. Podstatná ustanovení, dle nichž byly dříve záležitosti přípřeží ve veškerých korunních zemích uspořádány a částečně i podnes v platnosti jsou, obsahuje normále o přípřežích ze dne 13. července 1748. Obsáhlejším jest normále o vojenských přípřežích schválené nejvyšším rozh. ze dne 9. července 1782. Povinnost dodávati přípřeže spočívá na té zásadě, že všichni občané státní mají míti ve veřejných břemenech stejný podíl (min. výn. ze dne 15. ledna 1849 č. 88 ř. z.). Proto postihuje každého občana státního, držícího tažná zvířata nebo soumary, závazek propůjčiti za přiměřenou náhradu zvířata tato, potřebna-li jsou ke službě státní, po případě i povozy. Břímě přípřeže neposuzuje se ostatně jenom jako povinnost, nýbrž i jako právo, a proto nemá býti odňato příslušníku státnímu, dojde-li na něho a on trvá na naturálním plnění (dek. dv. kanc. ze dne 30. října 1807 a ze dne 15. dubna 1808 pro Horní Rakousy, Štýrsko, Korutany a Krajinu). Kdo povinen jest dodatí přípřež, může kdykoli povinou přípřež poskytnouti i osobami jinými (dv. dek. ze dne 12. srpna 1823).

II. Přípřež dlužno poskytnouti: vojsku, četnictvu, námořnictvu, úředníkům a veřejným lékařům při úředních služebních cestách (při očkování nikoli), úřadům soudním při dopravě trestanců a vyšetřovaných, okresním hejtmanstvím, mají-li se předvésti jistí branci před komisí přezkoumací, a mužští příbuzní reklamovaných osob, o nichž má být zjištěno, jsou-li způsobilými ku výdělku, konečně katastrálním úředníkům na jich služebních cestách.

III. Kromě vlastní přípřeže povinny jsou obce, pokud se týká držitelé přípřeží, ještě:

1. dodávati povozy k dopravě nemocných hnanců nebo hnanců nezpůsobilých následkem slabosti k pěší dopravě a k dopravě jich náradí (zavazadel);

2. z ohledů policie místní zdravotní a z ohledů humanitních povinny jsou dodávati t. zv. povozy dobročinné, chudinské neboli bezplatné při epidemických nemocích, k přispění, k dopravě nemocných, šílených, hluchoněmých, mrtvých a jinakých osob k postrku se nehodících.

IV. Orgány.

Záležitosti přípřežní opatřují pro důležitější stanice zvláštní přípřežní komisaři. Kde jich není, mají obecní starostové rozdělití dodávku přípřeže. Ostatně přináleží však obecním představenstvům obstarávati ve srozumění s okresními hejtmanstvími všechny záležitosti přípřežní. Jako pochodová komisařství působí okresní hejtmanství, jichž povinností jest dohlížeti nad dotyčným jednáním obecních představených. Okresní hejtmanství jakožto pochodová komisařství povolána jsou k úkonům úředním, jimiž se přípřežní pohledávky na dotyčný přípřežní okres připadající na obce každě stanici přikázané rozdělují, dodávají, nahrazují a účtují; jim přísluší spolupůsobiti při určování pochodových stanic, jedná-li se jmenovitě o to, které stanice jest určiti vojsku pro poledne a pro noc. Jakožto druhá instance rozhoduje ve všech záležitostech přípřežních politická vláda zemská (místodržitelství), kdežto ministerstvo zemské obrany (k návrhu místodržitelství) má rozhodnouti o tom, zda v jednotlivých stanicích záležitosti přípřežní dodávati mají vlastní orgány státní správy na svůj účet. Obce a okresy mohou vůbec přípřeže propachtováním zajistiti.

V. Co se týče náhrady, obmezuje se tato v mnohých zemích korunních toliko na náhradu od eráru poskytovanou, kdežto v jiných korunních zemích udílí se ještě přilepšení na útraty země. Z pravidla nemusí se dáti přípřež, nezaplatí-li se ihned náležitý poplatek. Dle nař. místodrž. českého ze dne 10. dubna 1860 č. 19594 nařídilo generální velitelství dne 31. března 1860 č. 1642, že za přípřež vojsku dodanou nesluší zapraviti pravidelnou náhradu dodavateli přípřeže, nýbrž přípřežnímu komisaři. Cirk. nařízením ze dne 23. července 1869 oddělení 5. čís. 1144 bylo nařízeno, že lístky k jistému pochodu mají býti základem pro vypočtení délky pochodu, tudíž pro vyměření peněžité náhrady za vojenskou přípřež. Přípřež nahrazuje se určitým obnosem za jednoho koně a za jeden km. (vým. min. zem. obrany ze dne 10. listopadu 1891 č. 173 ř. z.). Za zpáteční cestu se nedává nijaká náhrada.

VI. Řízení v záležitostech přípřeže.

1. Kdo přípřež přijímá, zavázán jest dle poplatkového řádu zapraviti v oněch zemích, ve kterých zemské fondy na přípřeže nepřispívají, celou náhradu, tedy i část postihující erár, i část na zemské fondy připadající.

2. Každá přípřež pro vojsko, četnictvo a námořnictvo musí býti vyměřena od příslušného válečného komisařství nebo od místního nebo staničního velitelství jej zastupujícího dle ustanovení normále přípřežního z r. 1782, a ve vyměření tomto musí býti přesně udán počet koní a vozů, pojmenovány tratě a počet mil, ježto se musí každý žadatel přípřeže touto vzdáleností pochodu vykázati u okresního hejtmanství, pokud se týká, u přípřežního komisaře (rozh. min. zem. obrany ze dne 18. března 1873 č. 1257); neboť obecní představenstva vystaví poukázky přípřežní, je-li podán náležitý výkaz, není-li této náležitosti, není nikdo povinen přípřež dodati.

3. Vojenské úřady povinny jsou při pochodu trup a dopravě jich aspoň 48 hodin před dorazením podati určité zprávy o požadovaných přípřežích.

4. Vojenské přípřeže dodávati jest dle výkazu o pochodu, v němž má býti udán příkaz, stav trupy, účel cesty, výpis pochodu, dopravní prostředky.

5. Přípřež dlužno žádati vždy pro určitou stanici.

6. Při rozepisování břemene přípřežního přísně šetřiti jest stejnoměrnosti a spravedlnosti a vůbec pečlivě míti na zřeteli, aby každý dle poměru svých potahů stejně často byl v určitých obdobích k závazku tomuto přidržán (dv. dek. ze dne 8. dubna 1784, ze dne 28. března 1788, dv. dek. ze dne 7. dubna 1785, nař. hornorakouské vlády ze dne 19. února 1798, dv. dek. ze dne 30. října 1807 a 28. dubna 1808, nař. dolnorakouské vlády ze dne 30. listopadu 1810).

7. Dodatel přípřeže není povinen dodati přípřež dále, než do ustanovené nejbližší pochodové stanice nebo do okolních osad, a tam musí být bez dalšího ihned a bez průtahu propuštěn (§ 51 nař. pro Dolní Rakousy); avšak v krajinách, kde osady jsou daleko od sebe a na celé cestě není stanic k přepřáhnutí, možno přípřeže najmouti si na další vzdálenosti za vyměřený poplatek.

8. Voje mohou na volných pochodech žádati za přípřež za náhradu a to pro 25 km. za půldne, a pro 40 km. za celý den (rozh. min. zem. obrany ze dne 3. srpna 1892 č. 12414).

VII. Tresty.

Jestliže občan povinný dodati přípřež k vyzvání se nedostaví, má úředník právo ihned v místě najmouti povoz za obyčejnou mzdu a uložiti vrchnosti, aby plat za každou míli, a to, co bylo vyplaceno nad smlouvenou mzdu za povoz, exekucí vydobyla na osobě k přípřeži povinné; osoba tato jest spolu zodpovědna za všechnu škodu obmeškáním jejím vzešlou (dv. dek. pro Štýrsko a Illyrii ze dne 30. října 1807 a ze dne 28. dubna 1808).

VIII. Nároky na náhradu.

Utrpí-li kdo bez viny své přípřeží škodu na tažném dobytku, má nárok na náhradu škody, musí však dotyčnou pohromu vykázati vysvědčením, vojenskou stranou a přípřežním komisařstvím vydaným. Bylo-li by takovéto vysvědčení odepřeno, sluší podati oznámení představenému okresnímu úřadu a od tohoto k politické vládě zemské (dv. dek. ze dne 14. prosince 1784 a ze dne 1. srpna 1785, české gubern. nařiz. ze dne 20. července 1806).